

اسوہ های رستگاری

یادمان شهدای دانش آموز پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی بروجرد

نادر آزاد بخت

لطیف آزاد بخت

نشر اداره کل امور ایثارگران وزارت جهاد کشاورزی

بهار ۱۳۹۷

سرشناسه	: آزادبخت، نادر، ۱۳۴۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: اسوه‌های رستگاران: یادمان شهدای دانش‌آموز پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی بروجرد/ نادر آزادبخت، لطیف آزادبخت.
مشخصات نشر	: تهران: وزارت جهاد کشاورزی، اداره کل امور ایثارگران، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	: ۱۷۸ ص.: مصور، نمونه.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۳۹۰-۸-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
عنوان دیگر	: یادمان شهدای دانش‌آموز پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی بروجرد.
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- شهیدان -- سرگذشتنامه
موضوع	: شهیدان -- ایران -- بروجرد -- سرگذشتنامه
شناسه افزوده	: آزادبخت، لطیف، ۱۳۴۶ -
شناسه افزوده	: ایران. وزارت جهاد کشاورزی. اداره کل امور ایثارگران

نشر اداره کل امور ایثارگران
وزارت جهاد کشاورزی

عنوان کتاب: اسوه‌های رستگاری

مؤلف: نادر آزادبخت، لطیف آزادبخت

به سفارش: سازمان جهاد کشاورزی لرستان - اداره کل امور ایثارگران

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۷

ویراستار: فاطمه آقاجانی

چاپ: صادق

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۳۹۰-۸-۳

انتشارات: اداره کل امور ایثارگران وزارت جهاد کشاورزی

نشانی: تهران، خ طالقانی، نرسیده به سه راه شریعتی، ساختمان شهید طرحی،

اداره کل امور ایثارگران وزارت جهاد کشاورزی، تلفن: ۷۷۶۸۳۲۸۸

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۸	نگاهی به تاریخچه پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی بروجرد
۲۹	نگاهی به نقش و کارکردهای پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی بروجرد
۴۳	شهادت پردیس تحقیقات، آموزش جهاد کشاورزی بروجرد
۵۱	شهید مجید ابراهیمی
۵۹	شهید بهزاد امرائی
۷۳	شهید عبدالرضا بیرانوند
۸۳	شهید هوشمند بیرانوند
۹۳	شهید جهانبخش حسونند
۱۰۱	شهید عیسی رحیمی
۱۲۰	شهید پایی مراد زرین چقایی
۱۳۲	شهید محمدحسن زینی وند
۱۴۳	شهید سید حسین سیدی
۱۶۱	شهید علی عموموها
۱۷۷	منابع

بسیگنار

شهادت در تفکر و اندیشه یا اعتقادی اسلام از جایگاه و منزلت شامخ و بسیار بالایی برخوردار است. مصداق این سخن آیات فراوان قرآن مجید است که در آن ارزش شهادت و اثار و جهاد در راه خدا توصیف شده است. از جمله آنجا که خداوند می‌فرماید: «إِنَّ دَرْرَاهِ خُدا كُشْتَه شُویْد یا بِمیرید، آمَرزَش و رَحْمَتِ خُدا بَرایتان بَهِتَر» هر یزید خواهد بود.^۱ امام صادق (ع) نیز در رابطه با ارزش و فضیلت شهادت از رسول خدا (ص) نقل فرموده‌اند: «بِاشرافَتِ تَرین مَرگ‌ها، کُشْتَه شُدن و شَهادَتِ اسْت.»^۲

شهادت منتهای کرانه‌های تکامل و تعالی و اوج کرامت و اعتلای انسان است. در فرهنگ و سنت مسلمانان و بخصوص در آموزه‌های ناب تشیع، شهادت یکی از ارزشمندترین مدارج ترقی و تکامل نفس به کرات مورد تأکید و ستایش قرار گرفته است. «شهید کسی است که با نثار جان و مال خود درخت اسلام را آبیاری کرده است و فساد را از سطح جامعه برمی‌چیند.» شهادت رایحه‌ای معطر و جان‌فراست که بوی بهشت می‌دهد و نشان رخوت و خمودگی را از سطح و عمق فرهنگ و جامعه اسلامی برمی‌چیند. شهید چراغ

۱. سورة آل عمران، آیه ۱۵۷

۲. بحار الانوار، ج ۱۰۰ ص ۸ (روایت ۴)

روشنی‌بخش جامعه و دلیل و علامت و رمز بقای فرهنگ اسلامی است. شهیدان بقای ارزش‌های دینی و مکارم اخلاق را تضمین می‌کنند و چون روحی پاک و منور در کالبد جوامع جریان می‌یابند و پویایی و نشاط عقاید و آرمان‌های دینی را برای مردم به ارمغان می‌آورند. «اگر خون شهیدان نبود که شجره طيبة رسالت را سیراب نماید، نه از اسلام خبری بود و نه از مکتب حیات‌بخش الهی و در یک جمله می‌توان گفت که پرمحتواترین عنوان در راستای تکامل انسان از دیدگاه متون اسلامی، شهید است.»

در نوشته یکی از اندیشمندان «در تفکر شیعی برترین کامیابی و بزرگ‌ترین برتری، روزی، بالاترین مقام و بالاترین امتیاز، عظیم‌ترین فوز، نیکوترین نیکی، رفیع‌ترین مرتبه و عالی‌ترین رتبت و گران‌مایه‌ترین درجه رسیدن به فیض عظمای شهادت است. گران‌بهاترین اوقات و شکوهمندترین لحظه‌ها و زیباترین زمان‌ها ساعتی است که [شهید راه حق] پیروزمندانه به دست دشمنان پست بیگانه به مرگ شامندانه نائل گردد و جام شهادت را به لب گرفته و آن را به بهای جان خریداری نماید.»

ارکان شهادت در مکتب قرآن و تشیع

۱. داشتن ایمان به خدا، پیامبر و ائمه راستین (علیهم‌السلام)؛
۲. گزینش آگاهانه؛
۳. به فرمان خدا و رسول خدا ﷺ بودن (پیروی از سنت و تعهد)؛
۴. انگیزه را راه خدا قرار دادن؛
۵. ایثارگری برای خشنودی خدا و رسیدن به رضوان و قرب او؛
۶. برای اعلاء کلمه حق و ریشه‌کن نمودن باطل پیکار کردن؛
۷. در معیت خدا و اولیای خدا بودن.^۱

۱. فلسفه شهادت، علی‌اکبر رضوانی، صص ۱۱۷ و ۱۱۸

در آثار و سخنان بزرگان دین و علما و دانشمندان واژه شهید و فیض عظمای شهادت بسیار مورد توجه و تکریم قرار گرفته است. بزرگ دانشمند شیعیان و پیشوای پرهیزگاران امام باقر علیه السلام از پدر بزرگوارش علی ابن الحسین علیه السلام نقل کرده است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمودند: «هیچ قطره‌ای برای خداوند عزوجل محبوب‌تر از قطرهٔ خونی که در راه خدا ریخته شود، نیست.»^۱ هم‌چنین از امام صادق علیه السلام نقل شده است که از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله پرسیدند: «چرا شهید در قبرش مورد امتحان و ابتلا قرار نمی‌گیرد؟» آن حضرت فرمود: «شمسیر لای‌سختی، (هنگام شهادت) برای امتحان و ابتلا او کافی بود.»^۲

فضیلت شهادت بیش از هر چیز ناشی از اراده و نیت شهیدی است که برای اجرای امر خداوند پاک و به توصیهٔ بزرگان دین، آسایش و آرامش و مصالح دنیای خود را هدف، اجرای فرمان خدای خود رها کرده و قدم در راه بی‌بازگشت می‌گذارد و با آثار خریزترین متاع خود که جان پاک و بی‌آلایش اوست، جویای نیل و وصول به سعادت ربهم یرزقون «است.

شهید یار و دیار و خانه و خانواده را به مان خدا گذاشته و برای عمل به وظیفهٔ اخلاقی و دینی و انجام تکلیفی که خود را مکلف به آن می‌داند، قدم در وادی خطر می‌گذارد و خون پاک و جان عزیز و ارجمند خود را در این راه در طبق اخلاص می‌گذارد امام علی علیه السلام بعد از شهادت محمد بن ابی بکر به عبدالله بن عباس می‌نویسد: «به خدا سوگند اگر علاقهٔ من هنگام بکری با دشمن در شهادت نبود، و خود را برای مرگ در راه خدا آماده نساختم، دوست می‌داشتم حتی یک روز با این مردمی که محمد بن ابی بکر را تنها گذاشتند، روبرو نشوم.»^۳ با درنگی کوتاه بر روی جملات و عبارات پرمغز و عارفانهٔ

۱. وسایل الشیعه ج ۱۱ ص ۸ روایت ۱۱

۲. همان منبع، ج ۱۱، ص ۶، روایت ۶

۳. نهج البلاغه، ص ۹۴۵

وصیت‌نامه‌های شهدا می‌توان دید و دریافت که شهدای گران‌قدر ما در آخرین لحظات سودای پرسود خود با خدایشان با چه شناخت عمیق و عارفانه‌ای، در اشتیاق وصول به حق هستند و چگونه در این مسیر بی‌تاب و بی‌قرارند. آنان با نثار خون پاک خود، فنا و نابودی جسم را به جاودانگی روح پیوند زده و با روانی آرام و آمرزیده به سمت معبود پر گشوده‌اند. آنان به راستی مصداق این سخن عارفانه مولای متقیان علی علیه السلام هستند که فرموده است: «به راستی مرگ طلب کنده‌ای است با شتاب، ایستاده از چنگال مرگ نخواهد رفت و فرار کننده از مرگ، آن را ناتوان نخواهد نمود. راستی که گرمی‌ترین مرگ‌ها، کشته شدن در راه خدا - است. سوگند به آن که جان پسر ابوطالب در دست اوست، هزار ضربت شمس بر من آسان‌تر از مرگ در بستر است.»^۱

با آغاز نهضت اسلامی مردم ایران به رهبری معمار کبیر انقلاب حضرت امام خمینی رحمته الله علیه بسیاری از سندها، ارزش‌های دوران صدر اسلام از نو در جامعه اسلامی ما تجدید و احیاء شد. از دو شکل‌گیری انقلاب و حتی ده‌ها سال قبل از آن ارزش جهاد و شهادت در راه آرمان‌ها و آموزه‌های اسلامی برای مردم ما روشن شده بود و خون‌های بسیاری بر سر این پیمان بر زمین ریخته شده بود. در بحبوحه قیام مردم علیه رژیم طاغوت و پیروزی انقلاب اسلامی فضیلت جهاد و شهادت بر رهروان حقیقی تشیع سرخ داری روشن شد. رهبر و مقتدای مسلمانان جهان در اوج نعره سرمستانه استکبار جهانی، شهادت را مسیری آگاهانه و مبتنی بر شناخت و احساس تکلیف به نفس به پا خاسته معرفی کرد. در واقع انقلاب اسلامی باعث گردید بسیاری از ارزش‌ها و فضایل اخلاقی و دینی که طی صدها سال به فراموشی سپرده شده بود، از نو احیاء شده

و این رویکرد حیات دوباره‌ای را در کالبد فرهنگ و جامعه اسلامی جاری و ساری کند.

یکی از مهم‌ترین جنبه‌ها و جلوه‌های شهادت شناخت و آگاهی از این مسیر است. اساس این شناخت عارفانه نیز ناشی از همین عمل خالصانه به تکلیف الهی است. جان انسان عزیز و ارزشمند است. در آموزه‌های دینی خدمت به خاواده و پدر و مادر نیز از جمله مهم‌ترین فرایض اخلاقی است. اما هنگامی که پدای عتیده و آرمان‌های دینی و ارزش جهاد در راه خدا به میان می‌آید، همه این ارزش‌ها و اوابیت‌ها در درجه دوم اهمیت قرار می‌گیرند؛ زیرا از نگاه بزرگان دین هیچ چیز گران‌تر و عزیزتر از ایفای بندگی خدا و جهاد و مبارزه در راه او نیست و هر ارزش دیگری نیز از آن به ارزشمند است که با نیت بندگی خدا انجام گیرد. در سخنان حضرت امام علی (ع) می‌توان گوشه‌ها و بارقه‌هایی از این شناخت و آگاهی عارفانه را به عینه دید. ایشان در یک سخنرانی در خصوص جایگاه و ارزش شهادت فرموده‌اند: «از شهادت شایسته‌تر چیزی نیست. شهدا شمع محفل دوستانند، شهدا در قهقهه مستانه‌شان و در شادی وصولشان عند ربهم یرزقونند و از نفوس مطمئنه‌ای هستند که در عذاب فادخلی فی عبادی و ادخلی جنتی پروردگارند. اینجا صحبت از عشق است و عشق، و قلم در ترسیمش بر خود می‌شکافد.»^۱

همچنین این فراز عالمانه و عارفانه از سخنان حضرت امام نیز مقام و ارزش شهادت در راه خدا و مقام و منزلت شهدای گران‌قدر ما را به خوبی روشن می‌کند: «خوشا آنان که با شهادت رفتند، خوشا به حال آنان که در این قافله نور جان و سر باختند. خوشا به حال آن‌هایی که این گوهرها را در دامن خود پروراندند. خداوند این دفتر و کتاب شهادت را همچنان باز و ما را از وصول به

آن محروم مکن. خداوند کشور ما و ملت ما هنوز در آغاز مبارزه‌اند و نیازمند مشعل شهادت تو خود این چراغ پرفروغ را حافظ و نگهبان باش. چراکه همین تربت پاک شهیدان است که تا قیامت فراراه عاشقان و عارفان و دل‌سوختگان و دارالشفای آزادگان خواهد بود.^۱ «حضرت امام‌نقوی که رهبر و مقتدای آزادگان و شهدای گران‌قدر ما در دوران پیروزی انقلاب و دوران دفاع مقدس بود، شهادت را ارثی می‌دانستند که از بزرگان دین و از جمله سرور و سالار شهیدان تاریخ - امام حسین (ع) - به ما رسیده است.^۲ ایشان با الهام از سخن و پیام جاودانه پیشوایان دین در همین رابطه می‌فرماید: «مگر شهادت ارثی نیست که از موالیان ما که حیات و عقیده و جهاد می‌دانستند، و در راه مکتب پرافتخار اسلام با خون خود و جوانان عزیز خود از آن پاسداری می‌کردند به ملت شهیدپرور ما رسیده است؟»^۳

بی‌تردید نیاز امروز و فردا ما به نسل جوان و نوجوان ما به ایثار و دگرخواهی آگاهانه در عرصه‌های زندگی فردی و اجتماعی، باید بیش از گذشته ما را بر آن بدارد تا راه و رسم فرزندان این آب‌و‌خاک را که با هدیه گوهر جان‌عزیز خویش آرمان‌های الهی - اسلام را بانی دوباره بخشیده‌اند، بازشناسیم. شهیدان، آن هم جوانان و سرمایه‌های انسانی که از میان ما برآمده، بالیده و به اوج کمال و تعالی انسانی رسیده‌اند، چراغ‌های روشن هستند که مسیر هدایت نسل‌های آینده را به ما نشان می‌دهند. از این رو رسالت بازشناسی و پیروی از ایشان حجت و دلیل قاطعی است که همواره باید چون آینه‌ای تابناک فرا راه ما قرار داشته باشد تا ما نیز جوهر وجودی خود را در حقیقت

۱. صحیفه نور - متن سخنان امام (ره) در سخنرانی ۶۷/۴/۲۹

۲. سخن آشنا «مجموعه وصیت‌نامه‌های شهدا»، نشر معاونت تبلیغات و انتشارات سپاه پاسداران، ص ۲۴

۳. صحیفه امام خمینی، جلد ۱۵ (نسخه PDF)، انتشارات سروش (دفتر نشر صداوسیما جمهوری

آن‌ها جستجو نماییم. شهدا مسیر را به ما نشان می‌دهند تا بدون خطر گمراهی، به سرمنزله مقصود راه جوییم و در راه نماییم و اسیر یأس و ترس و توجیه و وانهادگی و تردید و خودخواهی نگردیم.

با این نگاه آنچه در پی خواهد آمد، گوشه‌ای از گنجینه و زمزم زلالی است که پیش روی ما قرار دارد، تا با مرور لطایف، اسرار و برجستگی‌های اخلاقی - انسانی این نسل فداکار و ازجان‌گذشته، در پی خودسازی و حق‌گرایی بوده و دامنه‌ها را به راه این اسوه‌های رستگاری باشیم.

نادر آزاد بخت